

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 1Odi/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119203374
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Bargelová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2020:5119203374.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Gabrielou Bargelovou, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpený: JUDr. Oskar Chnápko, Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 45 018 201, proti žalovanému: Z. S., bytom D. K. G. 19X/XX, XXX XX E., narodený XX.XX.XXXX, štátny občan SR, o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, takto

r o z h o d o l :

Súd žalobu z a m i e t a.

Súd žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 21.03.2019 sa žalobca domáhal zrušenia oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovaného. Zrušenie oddĺženia odôvodňoval tým, že žalovaný nemal pri oddĺžení poctivý zámer, nebol v čase podania návrhu platobne neschopný, z jeho správania sa pred podaním návrhu možno usudzovať, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh. Ako dlžník nevynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností. Žalobca je veriteľom žalovaného. Pohľadávka zo zmluvy o osobnom účte, ktorú žalovaný uzatvoril s právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a. s., bola na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.09.2013 a Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2015 postúpená na žalobcu, ktorý prihlásil pohľadávku do konkurzu vyhláseného na majetok žalovaného. Žalobca nepoctivý zámer žalovaného odôvodňoval zákonným ustanovením § 166g ods. 2 písm. e), podľa ktorého žalovaný sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, písm. f), podľa ktorého dlžník nebol platobne neschopný a zároveň žalobca poukázal, že zo správania žalovaného po podaní návrhu nemožno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v rámci svojich možností a schopností podľa ustanovenia § 166g ods. 1 ZKR. Žalovaný nebol v čase podania návrhu platobne neschopný, mal dostatočný príjem na úhradu aspoň časti svojich záväzkov. Vo svojom životopise uviedol zásadné informácie, na základe ktorých sú vážne pochybnosti o platobnej neschopnosti žalovaného. Je osobou v produktívnom veku, v čase podania návrhu mal 57 rokov, s celkovým mesačným príjmom 1067 eur, pričom príjem podľa pracovnej zmluvy predstavuje 727 eur a invalidný dôchodok 340 eur. Žalobca poukázal na skutočnosť, že priemerná mesačná nominálna mzda v národnom hospodárstve bola v prvom a druhom kvartáli roku 2018 980 eur. Napriek uvedenej skutočnosti žalobca neeviduje od žalovaného po postúpení pohľadávky od právneho predchodcu žiadne úhrady. V žalobe poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 377/2016 Z. z., pričom poukázal na domnienku vyvrátenú, podľa ktorej je významným predpokladom na možnosť uchádzať sa o oddĺženie platobná neschopnosť dlžníka. Táto môže byť vyvrátená na začiatku konania samotným súdom alebo v rámci skúmania poctivého zámeru dlžníka, na základe žaloby dotknutého veriteľa. Žalobca má dôvodnú pochybnosť o platobnej neschopnosti žalovaného, pričom poukazuje na skutočnosť, že platobná neschopnosť musí byť stavom

objektívnym a trvalým. Za platobnú neschopnosť nemožno považovať stav, kedy dlžník odmieta hradiť svoj dlh. Nestačí, ak dlžník nie je ochotný svoje záväzky hradiť, resp. prechodne nie je schopný ich hradiť. Žalovaný v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu disponoval finančnými prostriedkami na plnenie svojich záväzkov a v prípade riadneho plnenia svojich záväzkov, by bol schopný splatiť všetky svoje záväzky. Je zárobkovo činnou osobou. Žalobca v žalobe poukázal na obdobné rozhodnutie, a to uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 8Odi/1/2018-133 zo dňa 18.10.2018. Zároveň poukázal na znenie ustanovenia § 166g ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého dlžník má poctivý zámer, ak z jeho správania po podaní návrhu možno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností. Po vyhlásení konkurzu žalovaný žiadnym spôsobom nekontaktoval žalobcu za účelom riešenia svojho dlhu okrem mailu, ktorým žalobcu informoval o vyhlásení konkurzu. Uvedené tak preukázateľne spochybňuje poctivý zámer žalovaného. Žalovaný sa snažil využiť právnu úpravu, primárne orientovanú na osoby, ktoré vlastnia málo majetku a majú nízke príjmy. Takouto osobou žalovaný nie je. Ak by mal žalovaný so stabilným príjmom poctivý zámer a úprimnú snahu riešiť svoj dlh, naďalej by riadne splácal svoje záväzky veriteľom, prípadne by využil inštitút splátkového kalendára. Žalobca uviedol, že skutočnosť, že dlžník napriek dostatočnému príjmu odmieta uhradiť dobrovoľne svoje záväzky a rozhodne sa zbaviť svojich záväzkov prostredníctvom inštitútu oddĺženia, nemožno považovať za poctivý zámer. Uvedeným konaním dochádza k úmyselnému zneužitiu inštitútu oddĺženia žalovaným. Takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu. Predpokladom poctivého zámeru žalovaného je okrem iného aj úprimná snaha žalovaného riešiť po podaní návrhu svoj dlh v rámci svojich možností. Z konania žalovaného takáto snaha nevyplýva. Žalovaný mal rovnako snahu poškodiť svojich veriteľov alebo zvýhodniť niektorého zo svojich veriteľov. Žalovaný po vyhlásení konkurzu nevykonal v prospech žalobcu žiadne úhrady svojho záväzku a napriek tomu, že sa u žalovaného nijako nezmenili žiadne okolnosti. Je naďalej zamestnaný a jeho životné náklady sa nezmenili. Tieto skutočnosti vyplývajú z návrhu na vyhlásenie konkurzu a rovnako zo životopisu žalovaného, ktorý predložil k návrhu. Plnením svojich záväzkov by dokázal splatiť svoje záväzky voči všetkým veriteľom. Využitím inštitútu oddĺženia poškodil všetkých svojich veriteľov. Žalovaný sa do platobnej neschopnosti priviedol úmyselne. Neodôvodnene neuhrádzal svoje záväzky a v návrhu vyhlásil svoju platobnú neschopnosť, aj keď platobne neschopný nebol. Žalovaný tak vyhlásenia o platobnej neschopnosti konštruoval taký skutkový stav, kedy je konkurzný súd povinný nahliadať na dlžníka ako na platobne neschopného. Žalobca uviedol, že žalovaný má a mal finančné prostriedky na riadne plnenie svojich záväzkov voči veriteľom. Navodil stav domnejšej platobnej neschopnosti, aby mohol podať návrh na konkurz. Z jeho správania po podaní návrhu nemožno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu svoj dlh riešiť v medziach svojich možností a schopností. Naplnil podmienku podľa ustanovenia § 166g ods. 1, 166g ods. 2 písm. f) a písm. e). Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby súd zrušil oddĺženie žalovaného. Svoje skutkové tvrdenia v žalobe preukázal listinnými dôkazmi, a to Zmluvou o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb konta VUBasic Plus zo dňa 14.07.2003, Zmluvou o osobnom účte zo dňa 01.03.1993, návrhom na vyhlásenie konkurzu, životopisom dlžníka, aktuálnou životnou situáciou a zoznamom spriaznených osôb, potvrdením správcu o zápise do zoznamu pohľadávok, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 25.09.2013, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2015, Dôvodovou správou k zákonu o konkurze a reštrukturalizácii.

2. Uznesením Okresného súdu Žilina 1Odi/1/2019 zo dňa 14.05.2019 bol žalovaný vyzvaný v zmysle príslušných ustanovení civilného sporového poriadku na vyjadrenie sa k podanej žalobe. Žalovaný uznesenie prevzal podľa doručky 24.05.2019, pričom k žalobe sa nevyjadril.

3. Na pojednávaní konanom dňa 01.07.2020, ktoré sa konalo za účasti právneho zástupcu žalobcu a žalovaného, žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne zotrval na podanej žalobe, ako aj na dôvodoch, ktoré boli obsahom podanej žaloby a na základe ktorých žiadal, aby súd rozhodol o zrušení oddĺženia žalovaného. Pokiaľ ide o príjem žalovaného, právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že samotný žalovaný vo svojom životopise uviedol, že je osobou v produktívnom veku, jeho mesačný príjem predstavuje 1067 eur, je zárobkovo činnou osobou, v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu disponoval finančnými prostriedkami na plnenie svojich záväzkov. Napriek uvedeným skutočnostiam riešil svoju situáciu formou oddĺženia v konkurze. Takýto spôsob a postup žalovaného spochybňuje jeho zámer a z toho dôvodu žiadal žalobe v plnom rozsahu vyhovieť. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že si nepamätá, že by mu zo strany súdu bola doručená výzva (uznesenie) na vyjadrenie sa k podanej žalobe. Čo sa týka jeho osobného stavu a pracovného zaradenia, uviedol, že v lete tohto roku to budú tri roky, čo je na invalidnom dôchodku. Výška jeho invalidného dôchodku predstavuje 350 eur. Z tejto sumy

mu exekútor vykonáva zrážky na výživné, a to na dieťa I. a O., pričom spoločne predstavujú zrážky na výživné na dve deti 100 eur mesačne. Zároveň z invalidného dôchodku žalovaný platí výživné na ďalšie dve deti, a to na V. a S., pričom výšku výživného má určenú súdom na 60 eur mesačne na obe deti, avšak on v skutočnosti platí 100 eur mesačne. Aktuálne nepracuje, niekedy v decembri 2019 bol na operácii, má amputovaný palec na nohe. Jeho posledným zamestnaním bolo vykonávanie ošetrovateľa kráv na Podielníckom poľnohospodárskom družstve Q. J., kde pracoval od 01.06.2017 niekedy do leta 2018, čo presne uviesť nevedel. Od leta 2018 je na invalidnom dôchodku. Začiatkom tohto roku mu bol zvýšený invalidný dôchodok cca o 8 eur. Pri uvádzaní zoznamu veriteľov, ktoré poskytol Centru právnej pomoci, neuviedol žalobcu, nakoľko nemal vedomosť o tom, že má nejaký dlh a niečo nezaplatené voči žalobcovi. Ak je žalobca právnym nástupcom Všeobecnej úverovej banky, k tomu žalovaný uviedol, že v minulosti mal dlh voči Všeobecnej úverovej banke, avšak tento dlh splatil, nevie presne kedy to bolo, ale nie si je vedomý toho, že by mal dlh voči Všeobecnej úverovej banke. Čo sa týka ostatných veriteľov, ktorých uviedol pri žiadosti o podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, nepamätá si presne akým spôsobom im splácal pohľadávky, avšak pamätá si, že z jeho príjmu, keď robil na družstve, v skutočnosti dostával iba 250 eur a ostatné z jeho príjmu boli zrážky. Či to boli zrážky na základe exekúcie alebo zrážky zo mzdy presne uviesť nevie. Z invalidného dôchodku mu mesačne zrážali 100 eur na základe exekúcie na jeho dve deti. Ku dňu pojednávania predstavuje jeho príjem cca 250 eur mesačne, ide o jeho invalidný dôchodok, z ktorého mu je zrážaných 100 eur mesačne výživné na deti. Invalidný dôchodok poberá asi rok a pol a rok a pol nemal predtým žiadny iný príjem. V súčasnosti mu jeho zdravotné problémy (amputácia palca na nohe a s tým spojené zdravotné komplikácie) neumožňujú zaradiť sa do pracovného pomeru. Nemá žiadny majetok a býva v dome svojho uja, brata svojej mamy.

4. Dňa 02.07.2020 žalobca doručil na základe záverov pojednávania zo dňa 01.07.2020 a uloženej mu povinnosti zo strany súdu potvrdenie o aktuálnom stave pohľadávky žalovaného voči žalobcovi, pričom aktuálny stav pohľadávky ku dňu 01.07.2020 predstavuje 1970,08 eur (č. l. 72).

5. Dňa 05.08.2020 sa konalo vo veci pojednávanie, pričom na pojednávaní žalovaný nebol prítomný. Žalobca svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil, pričom súhlasil s tým, aby súd vo veci konal a rozhodol aj bez prítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu. Na uvedenom pojednávaní bol vyhlásený rozsudok vo veci samej.

6. Súd v prvom rade skúmal splnenie procesných podmienok. Žalobca má oprávnenie na podanie návrhu na zrušenie oddĺženia na základe ustanovenia § 166f ods. 1 ZKR tak, že ide o spor medzi stranami konania, vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania podľa § 20 písm. d) CSP. Konkurz vyhlásený na majetok žalovaného je vedený Okresným súdom Žilina, v rámci ktorého si žalobca prihlásil pohľadávku voči žalovanému ako dlžníkovi. Uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného zo dňa 05.06.2018 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 112/2018 dňa 12.06.2018, s účinkami 13.06.2018. Šesťročná lehota na podanie žaloby na zrušenie oddĺženia začala plynúť dňom 14.06.2018. Žalobca podal žalobu dňa 21.03.2019, teda v zákonnej lehote.

7. Súd skúmal, či v danom prípade boli naplnené znaky konania dlžníka s nepoctivým zámerom. Z pripojeného spisu Okresného súdu Žilina 1OdK/121/2018 súd zistil, že žalovaný podal prostredníctvom Centra právnej pomoci dňa 28.05.2018 návrh na vyhlásenie konkurzu. Podľa zoznamu majetku dlžníka žalovaný neuviedol žiadny nehnuteľný majetok, žiadne stavby, byty, nebytové priestory, žiadne cenné papiere, peňažné pohľadávky, ani iné majetkové hodnoty. Jediným majetkom, uvedeným v zozname majetku dlžníka uviedol hnuteľnú vec, a to osobné vozidlo Škoda Felicia v hodnote 200 eur.

8. Zistený skutkový stav súd subsumoval pod ustanovenia nasledovných právnych noriem.

9. Podľa § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

10. Podľa § 182 CSP, ak súd pojednávanie neodročí pred skončením vyzve strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za to potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

11. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

12. Podľa § 192 CSP skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka pripúšťajúca dôkaz opaku má súd za preukázanú, ak v konaní nevyšiel najavo opak.

13. Podľa § 166e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZKR), o oddĺžení rozhodne súd v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o určení splátkového kalendára tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§166a) v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom. V uznesení súd uvedie znenia zákonných ustanovení, ktoré upravujú o ktoré dlhy ide.

14. Podľa § 166f ods. 1 ZKR veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom na zrušenie oddĺženia podaným voči dlžníkovi alebo jeho dedičom do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára na súde, ktorý rozhodol o oddĺžení ak preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer. Ak je takýchto návrhov viac, súd ich spojí na spoločné konanie. Vo veci samej rozhoduje súd rozsudkom.

15. Podľa § 166d ods. 1 ZKR dlžník má poctivý zámer, ak z jeho správania po podaní návrhu možno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, najmä ak poskytoval správcovi a veriteľom potrebnú súčinnosť, vynaložil snahu získať zamestnanie, zamestnal sa alebo si zabezpečil iný zdroj príjmov, v prípade nie nepatrného dedenia, daru alebo výhry zo stávky alebo hry ponúkol aspoň polovicu takéhoto zdroja dobrovoľne veriteľom na uspokojenie nevymáhateľného dlhu, prípadne vynaložil snahu o zaradenie sa do spoločnosti alebo sa do spoločnosti opätovne zaradil.

16. Podľa § 166d ods. 2 ZKR dlžník nemá poctivý zámer najmä ak:

- a) v zozname majetku ani na dopyt správcu neuviedol časť svojho majetku, aj keď o ňom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť; na majetok nepatrné hodnoty súd neprihliada,
- b) v zozname veriteľov ani na dopyt správcu neuviedol veriteľa fyzickú osobu, v čoho dôsledku veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku, aj keď o ňom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť; na drobných veriteľov sa neprihliada,
- c) v návrhu alebo v prílohe návrhu alebo na dopyt správcu uviedol nepravdivú dôležitú informáciu alebo neuviedol dôležitú informáciu, aj keď vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť, že ide o dôležitú informáciu,
- d) bez vážneho dôvodu neposkytol správcovi potrebnú súčinnosť, ktorú možno od neho spravodlivo vyžadovať,
- e) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh,
- f) v čase podania návrhu dlžník nebol platobne neschopný, aj keď o tom vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť,
- g) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že pri preberaní záväzkov sa spoliehal na to, že svoje dlhy bude riešiť konkurzom alebo splátkovým kalendárom,
- h) zo správania sa dlžníka pred podaním návrhu možno usudzovať, že mal snahu poškodiť svojho veriteľa alebo zvýhodniť niektorého veriteľa,
- i) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní súdom určený splátkový kalendár,
- j) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní výživné pre dieťa, na ktoré vznikol nárok po rozhodujúcom dni; tohto dôvodu sa môže dovolávať iba dieťa alebo zákonný zástupca dieťaťa,
- k) bez vážneho dôvodu riadne a včas neplní povinnosť vrátiť Centru právnej pomoci hodnotu poskytnutého preddavku na úhradu paušálnej odmeny správcu; tohto dôvodu sa môže dovolávať iba Centrum právnej pomoci,
- l) dlžník sa domáhal zbavenia dlhov napriek tomu, že na území Slovenskej republiky nemal v čase podania návrhu centrum hlavných záujmov.

17. Podľa § 166g ods. 3 ZKR súd prihliada prísnejšie na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý v minulosti mal alebo stále má významnejší majetok, má skúsenosti s podnikaním, pôsobí

alebo pôsobil ako vedúci zamestnanec alebo pôsobí alebo pôsobil v orgánoch právnickej osoby alebo má iné osobitné životné skúsenosti.

18. Podľa §166g ods. 4 ZKR súd prihliada miernejšie na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý dosiahol iba základné vzdelanie, je v dôchodkovom veku alebo blízko takéhoto veku, má vážne zdravotné problémy, na čas alebo trvalo stratil obydľie alebo ho v živote postihla iná udalosť, ktorá mu sťažila uplatnenie v spoločnosti.

19. Podľa § 48a vyhl. č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva, že majetkom väčšej hodnoty sa rozumie majetok, ktorého súpisová hodnota presahuje 2000 eur.

20. Účelom návrhu zákona č. 377/2016 Z. z., ktorým sa zaviedol pojem osobný bankrot je riešenie úpadku fyzických osôb, ktorý predstavuje v Slovenskej republike významný ekonomicko-sociálny problém. Významným predpokladom na možnosť uchádzať sa v oddĺžení je platobná neschopnosť dlžníka. Tá sa predpokladá. Ide však o domnienku vyvrátiteľnú. Vyvrátená môže byť na začiatku konania samotným súdom alebo v rámci skúmania poctivého zámeru dlžníka na základe žaloby dotknutého veriteľa. Poctivý zámer sa vymedzuje jednak pozitívne a jednak negatívne. Obe vymedzenia sú v zásade postavené na demonštratívnych enumeráciách prípadov, kedy dlžník poctivý zámer má, resp. kedy ho nemá. Kontrolu poctivého zámeru môže iniciovať v zásade každý veriteľ, ktorý je oddĺžením dotknutý. Žaloba sa uplatňuje voči dlžníkovi, resp. voči jeho dedičom. Ustanovuje sa taktiež lehota na uplatnenie žaloby. Pozitívne rozhodnutie o zrušení oddĺženia má účinky erga omnes. Ustanovenia o poctivom zámere nabádajú súd, aby poctivý zámer neposudzoval len mechanicky, ale bol vedený pomocnými kritériami úvah, jeho prísnejšieho a miernejšieho posudzovania od prípadu k prípadu, a to najmä s ohľadom na osobu dlžníka a jeho životné skúsenosti.

21. Účelom oddĺženia podľa štvrtej časti ZKR nie je garancia úplného uspokojenia pohľadávok veriteľov, ktoré hoci riadne prihlásené i zistené boli v konkurze uspokojené iba čiastočne. Účelom oddĺženia je zbaviť dlžníka, ktorý je fyzickou osobou jeho dlhov, aby ho dlhy neuspokojené v konkurze neprenasledovali po celý zvyšok jeho života, aby tieto dlhy negenerovali ďalší jeho úpadok a aby sa po stránke hospodárskeho zabezpečenia svojej ďalšej existencie mohol opätovne postaviť na vlastné nohy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.01.2017 Sp. zn. III. ÚS 570/2016).

22. Žalobca počas prebiehajúceho súdneho konania zdôrazňoval splnenie formálnych podmienok na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovaného podľa § 166g ods. 2 ZKR. Žalobca vychádzal z prísne formálneho výkladu ustanovenia § 166g ods. 2 ZKR, ktoré je nielen v rozpore so zámerom zákonodarcu, ale takýto výklad by nebol ústavnokonformný. V tejto súvislosti poukazuje súd na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky Sp. zn. III. ÚS 72/2010, v ktorom ústavný súd vyslovil názor, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálnemu zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (článok 152 ods. 4 Ústavy). Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že aj keby boli formálne splnené podmienky definujúce nepoctivý zámer, čo v danom prípade nie sú, v záujme spravodlivého a ústavnokonformného výkladu súd musí vec posúdiť komplexne a prihliadnuť na zámer zákonodarcu. Súd vedený týmito úvahami dospel k záveru, že posudzovanie otázky naplnenia znakov nepoctivého zámeru nezávisia len od naplnenia dikcie zákona a mechanického posudzovania, ale zákonodarca kladie dôraz na komplexné posudzovanie každého prípadu osobitne, zohľadňujúc osobitosti individuálnych skutočností, čo vyplýva nielen z ustanovenia § 166g ods. 1, ale aj demonštratívnej povahy ustanovenia § 166g ods. 2 a tzv. priťažujúcich a poľahčujúcich okolností ustanovení § 166g ods. 3 a 4 ZKR.

23. Medzi stranami vznikol spor o nepoctivom zámere žalovaného ako dlžníka v predmetnom konkurznom konaní, ktorú pochybnosť žalobca zakladá na tom, že žalovaný nebol v čase podania návrhu platobne neschopný, mal snahu poškodiť svojho veriteľa, uviedol nepravdivú dôležitú informáciu aj keď vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti musel vedieť, že ide o dôležitú informáciu a po podaní návrhu nevyňaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností.

24. Žalobca odôvodňoval nepoctivý zámer žalovaného zákonným ustanovením § 166g ods. 2 písm. e) a f) ZKR. Súd síce posúdil ako nespornú skutočnosť, že žalovaný má pravidelný príjem, avšak nestotožňuje sa s názorom žalobcu o nepoctivom zámere žalovaného o tom, že nepoctivý zámer plynie z jeho pravidelného príjmu a skutočnosti, že je v produktívnom veku, teda že mohol po vyhlásení konkurzu ďalej splácať svoje dlhy. Súd poukazuje na to, že žalovaný preukázal súdu výšku svojho príjmu a výšku zrážok vykonávaných mu zo mzdy/invalidného dôchodku. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu o nepoctivom zámere žalovaného na tom základe, že nebol v čase podania návrhu platobne neschopným, skutočnosť, že na majetok dlžníka bolo vedených v čase podania návrhu niekoľko exekúcií, čo žalobca nerozporoval, dokazuje jeho platobnú neschopnosť a naplnenie podmienok, vymedzených v ustanovení § 2 ods. 3 ZKR, definujúcom platobnú neschopnosť fyzickej osoby. K tvrdeniu žalobcu o nepoctivom zámere žalovaného, neplnením jeho záväzkov voči veriteľom aj po vyhlásení konkurzu na jeho majetok bez zmeny majetkových pomerov žalovaného ako dlžníka súd uvádza, že zákon v ustanovení § 166c ZKR taxatívne vymedzuje okruh pohľadávok, na ktoré sa oddĺženie podľa § 166e ZKR nevzťahuje, t. j. oddĺžením nedotknuté pohľadávky. Sú to záväzky dlžníka, ktoré sú špecifické svojim subjektom na strane veriteľa alebo sú to záväzky špecifické svojim obsahom. Aj napriek oddĺženiu dlžníka veriteľom zostáva zachované právo domáhať sa plnenia z týchto záväzkov a na tieto záväzky sa nevzťahujú účinky § 167e a 167f ZKR. Pohľadávka, ktorou žalobca disponuje nie je nedotknutou pohľadávkou, ale je pohľadávkou tou, ktorá sa uspokojuje konkurzom. Od dlžníka však nemožno očakávať, že dokáže splácať všetky svoje záväzky, ak má viacerých veriteľov a po procese oddĺženia nemôže samotný dlžník nahrádzať funkciu správcu konkurznej podstaty a vlastným výpočtom zistiť, ako môže aj naďalej svojich veriteľov uspokojovať a akú čiastku zo svojho mesačného príjmu im môže uhrádzať. Zo súdnej praxe je zrejmé, že o oddĺženie žiada väčšinou skupina dlžníkov, neraz len so základným vzdelaním, od ktorých by zrejme nebolo možné spravodlivo požadovať, aby konali s odbornou starostlivosťou, ktorá je kladená na správcu konkurznej podstaty a po svojom oddĺžení aj naďalej pomerne plnili svoje splatné záväzky, a to aj s ohľadom na možné poškodzovanie práv ostatných veriteľov a na to nadväzujúcu trestnoprávnu zodpovednosť. Súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že ak dlžník po oddĺžení automaticky dobrovoľne neuhrádza aspoň čiastočne splátky svojich záväzkov, tak treba konanie dlžníka posudzovať ako nepoctivý zámer. Tento výklad zákona by bol nielen v rozpore so zámerom zákonodarcu, ale aj v rozpore so samotným inštitútom oddĺženia, ktorým je zbavenie dlžníka všetkých dlhov a umožnenie mu začať odznova. Majetok dlžníka, ktorý nadobudne po vyhlásení konkurzu slúži dlžníkovi na to, aby sa opätovne zaradil do spoločnosti bez záväzkov. Súd nevyklučuje, že splácanie nevymáhateľnej pohľadávky je prejavom poctivého zámeru dlžníka, avšak citované ustanovenie § 167h ods. 1 ZKR sa týka skôr dlžníkov, ktorí prešli procesom oddĺženia, a to formou splátkového kalendára a bola im určená príslušná kvóta, ktorú sú povinní odvádzať veriteľom. Uhrádzanie záväzkov osobou, ktorá prešla oddĺžením je veľmi nepravdepodobné, práve vzhľadom na majetkové a sociálne pomery osôb oddľžovaných konkurzom, s okruhom, ktorým počíta aj zákonodarca, inak by ochrana týchto osôb nevymáhateľnosťou pohľadávok nemala žiadny význam.

25. Pohľadávka žalobcu vznikla zo zmluvy o úvere. Súd poukazuje na skutočnosť, že pohľadávka voči žalobcovi, resp. jeho predchodcovi vznikla na základe zmluvy o úvere. Podľa ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch bol poskytovateľ povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver. Pri preskúmaní majetkových pomerov žalovaného v záujme zistenia schopnosti splácať poskytnutý úver by postupom s odbornou starostlivosťou určite právny predchodca žalobcu zistil majetkové pomery žalovaného a jeho schopnosť a možnosť splácať svoje dlhy.

26. Žalobca neuviedol aká bola výška záväzkov žalovaného voči svojim veriteľom. Vzhľadom na neuvedenie tejto výšky nebolo možné súdom posúdiť, či príjem žalovaného postačoval na úhradu záväzkov žalovaného voči svojim iným veriteľom. K výške príjmu a k výške pohľadávok všetkých veriteľov žalobca neuviedol žiadne skutočnosti. Zo žiadnych skutkových tvrdení žalobcu nemožno vyvodiť záver, že žalovaný mal snahu poškodiť veriteľa, teda žalobcu. Skutočnosť, že žalovaný uhradil

záväzok voči niektorému inému veriteľovi, čím by poškodil žalobcu, preukázaný nebol. Uvádzaný dôvod nepoctivého zámeru podľa § 166g ods. 2 písm. h) ZKR žalobca súdu nepreukázal.

27. Žalobca zároveň tvrdil, že žalovaný sa úmyselne priviedol do platobnej neschopnosti, aby bol oprávnený podať návrh. Žalobca tvrdil, že žalovaný neodôvodnene neuhrádzal svoje záväzky a v návrhu na vyhlásenie konkurzu vyhlásil svoju platobnú neschopnosť aj keď platobne neschopný nebol. Žalovaný tak vykonštruoval taký skutkový stav, kedy je konkurzný súd povinný nahliadať na dlžníka ako na platobne neschopného. Táto skutková podstata nepoctivého zámeru preukázaná žalobcom nebola. Naopak bola vyvrátená skutočnosťami uvádzanými žalovaným na pojednávaní (bod 3 rozhodnutia), ako aj skutočnosťami uvádzanými v prílohách k návrhu na vyhlásenie konkurzu (pripojený spis 1Odk/121/2018).

28. Poctivý zámer súd skúma v rovine správania sa dlžníka po podaní návrhu na konkurz a oddĺženie (oddĺžovacie konanie). Správanie posudzuje v rovine ekonomickej, osobných pomerov a podľa súčinnosti poskytnutej v oddĺžovacom konaní. Súd zvažuje celkové správanie sa dlžníka po oddĺžení, či využil novú šancu alebo pokračuje v zadlžovaní. Pri nepoctivom zámere súd skúma správanie sa dlžníka pred podaním návrhu na oddĺženie a po jeho podaní, pričom skúma naplnenie konkrétnej skutkovej podstaty ustanovenia § 166g ods. 2 ZKR.

29. Len pre úplnosť súd považuje za potrebné uviesť, že sa oboznámil s žalobcom predloženým rozsudkom Okresného súdu Bratislava I., sp. zn. 8Odi/1/2018 zo dňa 18.10.2018, ale s poukazom na vyššie uvedené zistenia a závery sa s ním nemožno stotožniť, a to aj s ohľadom na diametrálne odlišnú skutkovú situáciu. Bez ohľadu na uvedené súd zdôrazňuje, že ide o rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktoré podľa § 193 CSC nie je pre súd záväzné.

30. Vychádzajúc z vyššie prezentovaných a uvedených úvah dospel súd k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno splnenia podmienok pre zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovaného. Po podrobnom preskúmaní konania žalovaného pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu a po oddĺžení, súd dospel k záveru, že nebolo preukázané nepoctivé konanie žalovaného, ani úmysel žalovaného poškodiť veriteľov. Žalovaný nekonal nepoctivo s úmyslom ukrátiť veriteľov, nakoľko žiaden z jeho záväzkov nevznikol bezprostredne pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu. Žalovaný využil zákonnú úpravu oddĺženia a nespadá do skupiny dlžníkov s nepoctivým zámerom. Súd vedený týmito úvahami dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, preto ju v plnom rozsahu zamietol.

31. Vo výroku o nárok na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd priznal strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, preto mu súd priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§127 CSP), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Podľa § 365 CSP

(1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).